



MINISTER SPRAWIEDLIWOŚCI



Warszawa, dnia 25 kwietnia 2014 r.

DPK-I-072-7/14/2
dot. KMP.573.24.2014.AI

BIURO RZECZNIKA
PRAW OBYWATELSKICH

WPL. 2014 -04- 2 8

ZAL. NR

Pani
Irena Lipowicz
Rzecznik Praw Obywatelskich

Szanowna Pani Rzecznice!

W odpowiedzi na pismo z dnia 8 kwietnia 2014 r., w którym przedstawione zostało stanowisko w zakresie ustaleń przedstawicieli Krajowego Mechanizmu Prewencji oraz obowiązujących uregulowań prawnych związanych z poddawaniem nieletnich przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich kontroli, w tym przede wszystkim kontroli osobistej, uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Podnoszone przez Rzecznika Praw Obywatelskich zagadnienia pewnych nieprawidłowości w zakresie regulacji prawnych dotyczących kwestii poddawania nieletnich przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich kontroli osobistej, były dotychczas przedmiotem korespondencji pomiędzy Krajowym Mechanizmem Prewencji a Departamentem Wykonania Orzeczeń i Probacji w związku z raportami z wizytacji Zakładu Poprawczego w Gdańsku -Oliwie, Zakładu Poprawczego w Koronowie oraz Młodzieżowego Ośrodka Adaptacji Społecznej w Szubinie. W udzielonych odpowiedziach jako podstawę do przeprowadzenia przez pracowników ochrony kontroli pobieżnej, kontroli osobistej i kontroli pomieszczeń, wskazano odpowiednie przepisy rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 17 października 2001 r. w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich (Dz. U. Nr 124, poz. 1359, z późn. zm.). Należy zauważyć, że korzystanie przez personel placówek z uprawnień przewidzianych w tym rozporządzeniu jest konieczne dla zapewnienia porządku i bezpieczeństwa w zakładach poprawczych

i schroniskach dla nieletnich (zapewnienie bezpieczeństwa samych nieletnich przed nieodpowiednimi zachowaniami współwychowanków, personelu, czy zapobieżenia przypadkom autoagresji).

W związku z sygnalizowanym przez Krajowy Mechanizm Prewencji zagadnieniem dotyczącym uregulowania w rozporządzeniu, a nie w akcie rangi ustawowej, kwestii poddawania nieletnich przebywających w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich kontroli osobistej oraz braku definicji pojęcia takiej kontroli (co przy obecnie obowiązujących standardach ochrony wolności osobistej i prawie jednostki do prywatności może stanowić o naruszeniu przepisów Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej), problematyka ta objęta jest trwającymi obecnie w Ministerstwie Sprawiedliwości pracami legislacyjnymi nad *projektem założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich*.

Projektowana ustawa dokona niezbędnych zmian w ustawie z dnia 26 października 1982 r. *o postępowaniu w sprawach nieletnich* (Dz. U. z 2014 r. poz. 382). Celem projektowanych regulacji jest między innymi zapewnienie konstytucyjności rozwiązań w zakresie praw i obowiązków nieletnich umieszczonych w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich oraz zasad zapewnienia bezpieczeństwa i porządku w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich. Powyższe kwestie jako dotyczące praw i obowiązków oraz zasad stosowania środków ochronny zostaną uregulowane w akcie prawnym rangi ustawowej.

W toku prac nad projektem założeń analizie poddano zgłoszone w tym zakresie uwagi przez Helsińską Fundację Praw Człowieka (pismo z dnia 27 listopada 2013 r.) oraz Rzecznika Praw Obywatelskich (pismo z dnia 13 stycznia 2014 r.).

Na obecnym etapie prac legislacyjnych w *projekcie założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich* projektuje się wprowadzenie regulacji, zgodnie z którymi w celu zapewnienia bezpieczeństwa lub porządku w zakładzie poprawczym lub schronisku dla nieletnich nieletni, osoby odwiedzające nieletniego oraz pomieszczenia, w których nieletni przebywa podlegać będą kontroli. Kontrola będzie mogła być przeprowadzona w każdym czasie. W razie konieczności dopuszczalne będzie naruszenie plomb gwarancyjnych oraz uszkodzenie kontrolowanych przedmiotów w niezbędnym zakresie. Projektuje się wprowadzenie definicji kontroli osobistej, kontroli pobieżnej i kontroli pomieszczeń.

Kontrola osobista polegać będzie na oględzinach ciała oraz sprawdzeniu odzieży, bielizny i obuwia, a także przedmiotów posiadanych przez nieletniego. Kontrola osobista przeprowadzona będzie przez osobę tej samej płci co poddany kontroli, podczas nieobecności osób postronnych, w niemonitorowanym pomieszczeniu. Kontrola pobieżna polegać będzie na powierzchownym sprawdzeniu odzieży, obuwia i innych przedmiotów posiadanych przez nieletniego lub osobę odwiedzającą nieletniego. Kontrola pomieszczeń polegać będzie na oględzinach izb znajdujących się na terenie zakładu lub schroniska oraz znajdujących się w nich elementów wyposażenia i przedmiotów. Kontrola izb mieszkalnych przeprowadzana będzie podczas nieobecności nieletniego. W ustawie wprowadzone zostaną także regulacje dotyczące postępowania z przedmiotami ujawnionymi podczas kontroli. Szczegółowe warunki sposobu dokumentowania przeprowadzenia kontroli określone zostaną w rozporządzeniu. Projektowane przepisy zawierać będą również zamknięte katalogi obowiązków i uprawnień pracowników realizujących plan ochrony zakładu poprawczego lub schroniska dla nieletnich, w tym dotyczące przeprowadzania kontroli.

Ponieważ zgodnie z § 9 ust. 3 uchwały Nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. *Regulamin pracy Rady Ministrów* (M. P. Nr 13, poz. 221) projekt założeń projektu ustawy obejmuje zwięzłe przedstawienie celu projektowanej ustawy oraz zakresu przewidywanej regulacji i zasadniczych kwestii wymagających uregulowania, w tym zniesienia dotychczasowych lub powołania nowych organów lub instytucji, szczegółowe regulacje omawianych zagadnień zawarte zostaną w projekcie ustawy opracowanym w oparciu projekt założeń, przy uwzględnieniu wskazanych przez Rzecznika Praw Obywatelskich wymagań konstytucyjnych.

Mając powyższe na uwadze, uprzejmie informuję, że kwestie wskazane w piśmie z dnia 8 kwietnia 2014 r. objęte są prowadzonymi w Ministerstwie Sprawiedliwości działaniami legislacyjnymi.



z upoważnienia
MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI


Jerzy Kozdroń
SEKRETARZ STANU

MINISTERSTWO SPRAWIEDLIWOŚCI
Departament Prawa Karnego
00-950 Warszawa, Al. Ujazdowskie 11

DPK I-072-7/14/2
dot. KMP. 573.24.2014.A1

UWP: 140425-00342

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
WPL.	2014 -04- 28
ZAL.	NR

Pani
Irena Lipowicz
Rzecznik Praw Obywatelskich